

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

यवतमाळ जिल्हा १९८५-८६

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

पृथक् कार्यालयीन उपयोगकरिता.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा :- यवतमाळ.

१९८५ - ८६.

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय

महाराष्ट्र शासन

नियोजन विभाग

मुंबई.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९८५-८६.

दुष्टीक्षपांत जिल्हा.

अ.क्र.	बा.ब.	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र राज्य
१.	२.	३.	४.	५.

[एक] प्राकृतिक रचना.

अ) भौगोलिक स्थान.

१] उत्तर अक्षांश.	अंश	१२ ^० .३६"	१६ ^० .४" ते
		ते २० ^० .४२"	२२ ^० .९"
२] पूर्व रेखांश.	अंश	७७ ^० .३६"	७२ ^० .६" ते
		ते ७९ ^० .९८"	८० ^० .९"

ब) हवामान तपमान.

१] किमान.	सेल्सियस	४५.६	उ. ना.
२] कमाल.	सेल्सियस	७.०	उ. ना.
३] पर्जन्य [सरासरी].	मि.मी.	१०२३.७	उ. ना.

क) प्रशासकीय विभाग [१ एप्रिल रोजी].

१] तालुके.	संख्या	१४	३०३
२] पंचायत समित्या.	संख्या	१४	२९८
३] टंचाईस्त तालुके.	संख्या	१४	१३०
४] एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट.	संख्या	१	२९८
५] अदरे.	संख्या	८	३०७
६] गावे [एकूण].	संख्या	२००५	४१८३३
१] निर्जन.	संख्या	२५४	२४७९
२] वस्ती असलेली.	संख्या	१७५१	३९३५४
७] क्षेत्रफळ.	चौ. कि.मी.	१३५८४	३०७६९०

[दोन] प्रशासकीय संस्था.

१] पंचायत समित्या.	संख्या	१४	२९८
२] महानगरपालिका.	संख्या	—	११
३] नगर परिषदा.	संख्या	८	२१६
४] कटक मंडळे.	संख्या	—	७
५] ग्राम पंचायती [३१-३-१९८६].	संख्या	११२६	२४६३१
६] पोलीस स्थानके [१-१-१९८५].	संख्या	२७	७७८
७] पोलीस आउट पोस्ट [१-१-१९८५].	संख्या	१३	११९१

[तीन] लोकसंख्या [१९८१].

१] ग्रामीण लोकसंख्या.	आकडे हजारांत	१४७५	४०७९१
२] नागरी लोकसंख्या.	आकडे हजारांत	२६२	२१९९३
३] एकूण लोकसंख्या.	आकडे हजारांत	१७३७	६२७८४

[पुढे चालू ...]

- दोन -
[पूढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.
४]	अनुसूचित जातींची लोकसंख्या.	आकडे हजारांत.	५६	४४८०
५]	अनुसूचित जातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी.	टक्केवारी	३.२२	७.१४
६]	अनुसूचित जमातींची लोकसंख्या.	आकडे हजारांत.	१९८	५७७२
७]	अनुसूचित जमातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी.	टक्केवारी	११.३९	९.१९
८]	पुंख.	आकडे हजारांत.	८८७	३२४१५
९]	स्त्रिया.	आकडे हजारांत.	८५०	३०३६९
१०]	स्त्री-पुंख प्रमाण.	१००० पुंखा मध्ये स्त्रियांचे प्रमाण.	९५८	९३७
११]	घनता.	दर चौ. कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या.	१२८	२०४
१२]	साक्षरतेचे प्रमाण.			
१]	एकूण.	टक्केवारी	३९.२९	४७.१८
२]	पुंख.	टक्केवारी	५१.२१	५८.७९
३]	स्त्रिया.	टक्केवारी	२६.८६	३४.७९
४]	राज्यामध्ये जिल्हयांचा क्रमांक.	संख्या	२५	—
[चार] कृषी - [१९८४-८५].				
१]	भौगोलिक क्षेत्र.	हजार हेक्टर	३३५२	३०७५८
२]	जंगल व्याप्त क्षेत्र व त्यांची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी.	हजार हेक्टर	२४८ [५.४६]	५३४३ [१७.३७]
३]	शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन १९८४-८५.			
अ]	नबगर शेती वापराखालील जमीन.	हजार हेक्टर	उ. ना.	१०६०
ब]	पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन.	हजार हेक्टर	उ. ना.	१७१०
क]	एकूण.	हजार हेक्टर	उ. ना.	२७७०
४]	पडीत जमिनी व्यक्तिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन [१९८४-८५].			
१]	कायम गुरचरण आणि इतर.	हजार हेक्टर	उ. ना.	१५५८
२]	झाडे झड्डाखालील जमीन.	हजार हेक्टर	उ. ना.	१९५
३]	लागवडी योग्य परंतु पड जमीन.	हजार हेक्टर	उ. ना.	१०२७

[पूढे चालू]

- तीन -
[पूटे चालू]

क्र.	विवरण	इकाई	उ. ना.	क्र.
४]	<u>पडतीत जमीन. [१९८४-८५].</u>			
	१] चालू पड.	हजार हेक्टर	उ. ना.	८४९
	२] इतर पड.	हजार हेक्टर	उ. ना.	८३१
६]	<u>पिकाखालील क्षेत्र.</u>			
	१] पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र.	हजार हेक्टर	उ. ना.	१८१८५
	२] दुसोटा क्षेत्र.	हजार हेक्टर	उ. ना.	२२८५
	३] एकूण पिकाखालील क्षेत्र.	हजार हेक्टर	उ. ना.	२०४७०
७]	<u>ओलित क्षेत्र [१९८४-८५].</u>			
	१] निव्वळ ओलित क्षेत्र.	हजार हेक्टर	उ. ना.	१८७६
	२] एकूण ओलित क्षेत्र.	हजार हेक्टर	उ. ना.	२५१८
८]	<u>महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र [१९८५-८६] [अतिधान्ये].</u>	हजार हेक्टर	उ. ना.	१४०९१
९]	<u>वहित धारण जमिनी [१९८०-८१] [अंतिम].</u>			
	१] २ हेक्टर पेक्षा कमी.	संख्या [००]	उ. ना.	३४६६८
	२] २ हेक्टर ते १० हेक्टर.	संख्या [००]	उ. ना.	३०७७५
	३] १० हेक्टर पेक्षा जास्त.	संख्या [००]	उ. ना.	३१८२
१०]	<u>जमीन महसूल वसुली [१९८५-८६].</u>	लाख रुपये	७. ९७	३७३७
११]	<u>जिल्हा परिषदांचा उपकर.</u>	हजार रुपये	३४५५	४२०२९
१२]	<u>पंचायत समितींचा उपकर.</u>	हजार रुपये	१३५	उ. ना.
[पांच]	<u>पशुसंवर्धन [पशुधन गणना, १९८३].</u>			
	१] पशुसंवर्धन.	संख्या हजारांत	१२६२	३०९१९
	२] गाई व बैल.	संख्या हजारांत	७५७	१६१६१
	३] म्हशी व रेडे.	संख्या हजारांत	१०३	३९७२
	४] भेंढया.	संख्या हजारांत	९	२६७१
	५] गुर्या.	संख्या हजारांत	३४०	७७०५
	६] कोबडया व बटके.	संख्या हजारांत	५६७	१९८४४
	७] पशुवैद्यकीय अधिकारी.	संख्या हजारांत	०.०४१	उ. ना.
	८] निम पशुवैद्यकीय अधिकारी.	संख्या हजारांत	उ. ना.	उ. ना.

[पूटे चालू]

- चार -
[पूढे ऒलू]

१.	२.	३.	४.	५.
[सढल] सहकलर [१९ॢ५-ॢ६].				
१] सहकलरी संस्था.	संख्या	१६९०		७९२९१
२] प्रलथमलक कृषी सहकलरी ढतसंस्था,	संख्या	५०३		१ॢ३७४
३] प्रलथमलक कृषी सहकलरी ढत- संस्थांची संभलसद संख्या.	संख्या ललखलंत	२. २७		६३११
४] दुग्ध शलळल संस्था.	संख्या	४५९		१२०६४
५] प्रलथमलक कृषी ढतसंस्थांनी दलले कर्जे.	रुढये[कोटीत]	१०. ७७		४१ॢ
[सलत] ऒल संघन.				
१] ढर्ण झलले ढलटढंधलरे ढकलूढ व तुललखललील ललभक्षेत्र[३० ऒून, ॢ४].				
१] ढोठे ढकलूढ. ललभक्षेत्र.	संख्या	१		१६
	हऒलर हेक्टर	१ॢ		उ. नल.
२] ढधडढ ढकलूढ. ललभक्षेत्र.	संख्या	१२		१२५
	हऒलर हेक्टर	ॢ५		उ. नल.
३] लघु ढकलूढ [ढूढठभलग]. ललभक्षेत्र.	संख्या	उ. नल.		११ॢ०
	हऒलर हेक्टर	उ. नल.		उ. नल.
४] संघन वलहलरीखलर्ल भलऒणलरे क्षेत्र. [१९ॢ४-ॢ५].	हऒलर हेक्टर	उ. नल.		१०५७
२] कलढ सुर्ल असलेलुडल ढलटढंधलरे ढकलूढलखललील ललभक्षेत्र.				
१] ढोठे. ललभक्षेत्र.	संख्या	उ. नल.		उ. नल.
	हऒलर हेक्टर	उ. नल.		उ. नल.
२] ढधडढ. ललभक्षेत्र.	संख्या	उ. नल.		उ. नल.
	हऒलर हेक्टर	उ. नल.		उ. नल.
३] ढलटढंधलरे. ललभक्षेत्र.	संख्या	उ. नल.		उ. नल.
	हऒलर हेक्टर	उ. नल.		उ. नल.
३] ऒललुडलढधडे नढुडलने घेणुडलंत डेणलरे ढकलूढ व तुललडे अंदलऒलत ललभक्षेत्र.				
१] ढोठे. अढेढललत ललभक्षेत्र.	संख्या	उ. नल.		उ. नल.
	हऒलर हेक्टर	उ. नल.		उ. नल.
२] ढधडढ. अढेढललत ललभक्षेत्र.	संख्या	उ. नल.		उ. नल.
	हऒलर हेक्टर	उ. नल.		उ. नल.
३] लघु. अढेढललत ललभक्षेत्र.	संख्या	उ. नल.		उ. नल.
	हऒलर हेक्टर	उ. नल.		उ. नल.

[पूढे ऒलू]

- पाच -
[पूढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.
[आठ] उद्योग [१ एप्रिल रोजी].				
१] नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या.	संख्या	१६२		२२४५१.
२] नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या.	संख्या	१३१		१८९२२.
३] साखर कारखान्यांची संख्या [१९८०-८५] [उत्पादन चालू असलेले].	संख्या	१		८८
४] सर्व सुतगिरण्यांची संख्या [३१-३-१९८५].	संख्या	४		१३३
[नऊ] वीज.				
१] वीज पुरवठा केलेली शहरे व खेडी. [३१-३-१९८६].	संख्या	१६४०		३३९२७
२] विद्युतीकरण झालेल्या गांवांची संख्या. [१९८५-८६].	संख्या	१६३२		३३६२०
३] वीज पुरवठा केलेले पंपसंच [१९८५-८६].	संख्या	उ. ना.		१०१७७०४
४] गोबर गॅस सयंत्रे.	संख्या	उ. ना.		९१३१५
[दहा] सार्वजनिक आरोग्य [१९८५].				
१] रुग्णालये.	संख्या	१३		६५०
२] दवाखाने.	संख्या	५५		१७२२
३] प्राथमिक आरोग्य केंद्रे.	संख्या	५३		१५३९
४] प्राथमिक आरोग्य पथक.	संख्या	उ. ना.		८१
५] एकात्मिक बालविकास योजना गट.	संख्या	उ. ना.		१०४
६] आंगणवाडीत उपस्थित राहणारी मुले.	संख्या	उ. ना.		उ. ना.
[अकरा] शिक्षण [३०. सप्टेंबर. अखेर].				
१] एकूण प्राथमिक शाळा.	संख्या	१८८३		५४४०६
२] एक शिक्षकी शाळा.	संख्या	५९५		१७०९८
३] प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी.	संख्या हजारांत	२६९		९७१८
४] प्राथमिक शाळेतील शिक्षक.	संख्या हजारांत	६		२४५
५] प्रत्येक शिक्षकामार्फे विद्यार्थी.	संख्या	४२		३८
[बारा] दुय्यम शिक्षण.				
१] दुय्यम शाळा.	संख्या	२४४		८१७७
२] शाळेतील एकूण विद्यार्थी.	संख्या हजारांत	१०२		४५८५
३] शाळेतील शिक्षक.	संख्या हजारांत	३		१४६
[तेरा] उच्च शिक्षण [३०-९-१९८६ रोजी].				
१] संस्था.	संख्या	१४		१२५५
२] एकूण विद्यार्थी.	संख्या हजारांत	१९		८८८

[पूढे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.
[चौदा] अ] प्रौढ शिक्षण.				
१]	प्रौढ शिक्षण केंद्रे.	संख्या	७४०	२०४७४
२]	प्रौढांची उपस्थिती.	संख्या हजारांत	उ. ना.	६४०
ब.] तांत्रिक शिक्षण.				
१]	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था.			
१]	शासकीय व शासन सहाय्यित.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
२]	इतर [खाजगी].	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
२]	शासकीय व शासन सहाय्यित औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये मंजूर झालेल्या जागा.	संख्या	उ. ना.	४११८८
३]	तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्था.			
१]	शासकीय व शासन सहाय्यित.	संख्या	उ. ना.	१६०
२]	इतर [खाजगी].	संख्या	उ. ना.	५२५
४]	शासकीय व शासन सहाय्यित तंत्र निकेतनातील जागा.	संख्या	उ. ना.	१७२००
५]	अभियंत्यांची संख्या.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
[पंधरा] परिवहन आणि दळणवळण [१ एप्रिल रोजी].				
१]	स्कूण रेल्वेमार्ग [लांबी कि.मी.] [१९८५-८६].	कि.मी.	८२.११	५२९७
२]	रस्त्यांनी जोडलेली गावे.	संख्या	उ. ना.	३४६२४
३]	स्कूण रस्त्यांची लांबी [पृष्ठांकित]	कि.मी.	३२६८.९३	१०९७८६
४]	राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी.	कि.मी.	६५.४०	२९३९
५]	राज्य महामार्ग.	कि.मी.	६६५.६२	१९०७६
६]	महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी.	कि.मी.	८०६.६४	२६७६३
७]	इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी.	कि.मी.	५२२.३८	२८८६१
८]	ग्रामीण रस्त्यांची लांबी.	कि.मी.	१२०८.८९	७८९४२
[सोळा] पिण्याचा पाण्याचा पुरवठा [१ एप्रिल रोजी]				
कठीण गांवाची संख्या.		संख्या	उ. ना.	उ. ना.
१]	खेड्यांना केलेला पुरवठा.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
अ]	नळाचा पाणी पुरवठा.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
ब]	कूपनलिका.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
क]	विहिर.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.

- सात -
[पूढे चालू]

क्र.	विवरण	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
२]	टॅकर्स किंवा डेलगाडीने पाणी पुरवठा केला जाणारी गावे.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
३]	योजनेत सना विष्ट करावयाची गावे.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
४]	<u>घरबांधणी.</u>			
१]	भूमिहीन कामगारांसाठी बांधिल्या झोपड्या एकात्मक ग्रामीण विकास कार्यक्रम.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
[अठरा]	१] दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबे. [१९८२-८३].	संख्या लाखांत.	उ. ना.	३४.३४
२]	मार्च, १९८५ पर्यंतचे लाभार्थी.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
[एकोणिस]	<u>रोजगार हमी योजना.</u>			
१]	मंजूर झालेली कामे.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
२]	पूर्ण झालेली कामे.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
३]	अपूरी कामे.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
४]	प्रगती पथावर असलेली कामे.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
५]	सुरु करता येण्यासारखी कामे.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
६]	नोंदणीकृत कामगार.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
७]	सरासरी दैनिक उपास्थिती [अद्यावत].	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
८]	कमाल दैनिक उपास्थिती.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
[वीस]	<u>आदिवासी कल्याणकारी योजना.</u>			
१]	आदिवासीकरिता आश्रमशाळा विद्यार्थी.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
[एकवीस]	<u>मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना.</u>			
१]	मागासवर्गीयांसाठी वसतीगृहे.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
२]	वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
[बावीस]	<u>जिल्हा नियोजन.</u>			
१]	वार्षिक योजनेतील सर्वसाधारण अपेक्षित तरतूद [१९८५-८६].	रुपये कोटीत	२७.२९	१७२६
२]	अनुषंग भस्म काढण्यासाठी तरतूद १९८६-८७.	रुपये कोटीत	उ. ना.	२५०
[तेवीस]	<u>नागरी पुरवठा.</u>			
१]	रास्त भावांची दुकाने [१९८५].	संख्या	१२१०	३३००५
२]	शासकीय गुदामे.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
३]	साठा [वस्तू नुसार].	संख्या	उ. ना.	उ. ना.